

valtiovarainministerio@vm.fi ja
sari.keinanen@vm.fi

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI SENAATTI-KIINTEISTÖISTÄ JA PUOLUSTUSKIINTEISTÖTY- TÄRLLIKELAITOKSESTA SEKÄ ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI (VM135:00/2019)

Pyydettynä lausuntonaan maa- ja metsätalousministeriö toteaa seuraavaa.

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että uudistuksen tavoitteet ovat kannatettavia, koska keskitettäessä Senaatti-kiinteistöjen ja Rakennuslaitoksen toimintoja yhteen, uudistus toisi muun muassa päällekkäisten tietojärjestelmäratkaisujen poistumisen, saavutettavien hankintojen mittakaavaetujen, liikelaitoslain hallinnollisten menettelyjen keventymisen ja toiminnan yhdenmukaistumisen myötä valtiolle arviolta vähintään 5 milj. euron säästöt, minkä lisäksi järjestely mahdollistaa Puolustusvoimien toimitilakustannusten nousun hillitsemisen. Kokonaisvuokramallissa Puolustuskiinteistöt vastaisi Puolustusvoimien vuokraamien kiinteistöjen kokonaiskustannuksista ja elinkaaren suunnittelusta. Kunnosapitovastuu siirtyisi pois Puolustusvoimilta, joka voisi keskittyä ydintoimintaansa. Nykyinen hajautunut kiinteistöjen hoitomalli on johtanut muun muassa kiinteistökannan rappeutumiseen ja korjausvelan kasvuun.

Valittu liikelaitoskonsernimalli on perusteltu, koska kiinteistövarallisuuden omistuksen siirtäminen valtion suoran omistuksen ja poliittisen ohjauksen ulkopuolelle ei ole realistisesti mahdollista. Kahden itsenäisen liikelaitoksen mallin heikoutena taas olisi liikelaitoksien kaksinkertainen hallinto. Vaihtoehto ei myöskään mahdollistaisi ehdotukseen sisältyvää mahdollisuutta Senaatti-konsernin investointikehyksen uudelleenkohdentamisesta Puolustusvoimien tarpeisiin normaaliolojen häiriötilanteissa.

Maa- ja metsätalousministeriö pitää kannatettavana, että hallituksen esityksessä todetaan selventävästi valtion liikelaitosten osalta se, että ne ovat osa valtio-oikeushenkilöä ja että niiden palveluiden myynti tai tuottaminen valtionhallinnolle tapahtuu valtio-oikeushenkilön omana tuotantona. Vaikka asiaa on käsitelty julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia (1397/2016) koskevassa hallituksen esityksessä, liikelaitoksen oikeudelliseen muotoon liittyy edelleen epäselvyyttä.

Maa- ja metsätalousministeriö kannattaa ehdotusta pidentää liikelaitoksen hallituksen toimikausi vuodesta kolmeen vuoteen. Ehdotus mahdollistaa pitkäjänteisemmän hallitustyöskentelyn ja vähentää ohjaavan ministeriön hallinnollista työtä. Samoin ministeriö kannattaa ehdotusta, jonka mukaan liikelaitoksen hallitus voisi delegoida valtion kiinteistövarallisuuden luovuttamistoimivaltaa liikelaitoksen henkilöstölle. Vastaavat menettelyt ovat olleet käytössä Metsähallituksessa jo pitkään.

Valtion liikelaitoksista annetun lain (1062/2010; liikelaitoslaki) 13 §:än ehdotetaan otettavaksi uusi 4 momentti, joka mahdollistaisi liikelaitosten väliset hallinnansiirrot liikelaitosten omilla päätöksillä. Ehdotus keventäisi valtio-oikeushenkilön sisäistä hallintoa ja on kannatettava. Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että valtion kiinteistöstrategian mukaan valtion kiinteistövarallisuutta on keskitetty kiinteistöhallinnon asiantuntijaorganisaatioina toimiville Metsähallitukselle ja Senaatti-kiinteistöille. Keskittäminen on tapahtunut pääsääntöisesti hallinnansiirtoina. Metsähallituksen osalta voidaan todeta, että maa- ja metsätalousministeriö on useita kertoja joutunut alentamaan hallinnansiirtoina Metsähallitukselle siirrettävien valtion kiinteistövarallisuuden kohteiden arvoa aieman haltijan tasearvoon perustuvasta kirjanpitoarvosta kirjanpitolain mukaiseen käypään arvoon. Jos liikelaitosten väliset suorat hallinnansiirrot mahdollistettaisiin, ministeriön mahdollisuus muuttaa siirrettävän kiinteistövarallisuuden arvoa poistuisi. Tämän vuoksi maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että liikelaitosten välisten suorien hallinnansiirtojen edellytyksenä tulisi olla se, että hallinnansiirron osapuolet ovat sopineet hallinnansiirrosta ja sen ehdoista. Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että tästä olisi syytä ottaa maininta liikelaitoslain 13 §:n perusteluihin.

Ehdotetun Senaatti-kiinteistöistä ja Puolustuskiinteistöistä annettavan lain (senaattilaki) 1 §:n mukaan laissa tarkoitettuna liikelaitoksena toimisi Senaatti-kiinteistöt-niminen liikelaitos, jolla olisi Puolustuskiinteistöt-niminen tytärliikelaitos, jotka muodostaisivat yhdessä liikelaitoskonsernin, Senaattikonsernin. Maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mukaan Senaattikonserni on jossain määrin vaikeasti hahmotettava, kun senaattilaissa tarkoitettu Senaattikonserni ei ilmeisesti kattaisi kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 6 §:ssä ja liikelaitoslain 5 §:ssä tarkoitettua tytär- ja osakkuusyhtiöt sisältävää konsernia. Muodostaisiko Senaatti-kiinteistöjen omistama tytäryhtiö yhdessä Senaattikonsernin kanssa Senaattikonsernikonsernin?

Stilistisenä kommenttina maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että esitysluonnokseen sisältyvän liikelaitoslain 3 §:n perustelut eivät vastaa ehdotettua pykälää. Perusteluissa viitataan mm. lain 2 §:n 2 momentin 4 ja 5 kohtiin, mutta pykälän 2 momentissa on vain kolme kohtaa.

Osastopäällikkö,
ylijhtaja

Marja Kokkonen

Hallitusneuvos

Vilppu Talvitie

Tiedoksi MMM/LVO/Hiliska-Aaltonen ja Arpiainen

